

Tematyka zajęć oraz literatura dla grupy z piątku:

Prof. UG dr hab. Krzysztof Lewalski

HISTORIA POLSKI - WIEK XIX (konwersatorium).

II rok historii - studia licencjackie, stacjonarne, II semestr, rok akademicki 2009/2010.

Wybór tekstów źródłowych:

Źródła do dziejów Polski w XIX i XX wieku. Wybór tekstów źródłowych, t. 1: 1795-1864, oprac. A. Koseski, J.R., Szaflik, R. Turkowski, Pułtusk 1996.

Źródła do dziejów Polski w XIX i XX wieku. Wybór tekstów źródłowych, t. 2: 1864-1918, oprac. A. Szwarz, R. Turkowski, Pułtusk 1997.

Stolarczyk M., *Wybór tekstów źródłowych z historii Polski*, t. 1: 1795-1864, Rzeszów 1999.

Stolarczyk M., *Wybór tekstów źródłowych z historii Polski*, t. 2: 1861-1918, Rzeszów 2000.

Gwiazdka (*) oznacza lekturę dla wszystkich, szczegóły na pierwszym spotkaniu.

I-II. Polski i europejski wiek XIX. Podręczniki, syntezy i opracowania zbiorowe dziejów Polski „dziewiętnastego wieku” - autorzy, dzieła, cezury, periodyzacje, problemy.

Podręczniki, syntezy i opracowania zbiorowe dziejów Polski „dziewiętnastego wieku”.

1. Szelągowski A., *Dzieje Polski w zarysie*, Warszawa 1921.
2. Sobieski W., *Dzieje Polski*, t. 2-3, Warszawa 1938, wyd. 2 pośmiertne, (1923-1925).
3. Bobrzyński M., *Dzieje Polski w zarysie*, t. 3: *Dzieje porozbiorowe*, Warszawa 1931.
4. *Polska jej dzieje i kultura. Od czasów najdawniejszych do chwili obecnej*, red. Stanisław Lam, t. 1-3, Warszawa [1932].
5. Wereszycki H., *Historia polityczna Polski 1864-1918*, Wrocław 1990, (1948).
6. Pobóg-Malinowski W., *Najnowsza historia polityczna Polski 1864-1914*, t. 1-2, Gdańsk 1991 (1953).
7. Halecki O., *Historia Polski*, Lublin-Londyn 1992, (Londyn 1956)
8. Kukiel M., (1885-1973), *Dzieje Polski porozbiorowe 1795-1921*, Paryż 1984, wyd. 4. (1961).
9. *Historia Polski*, oprac. zbior. pod red. S. Arnolda i T. Manteuffla (IH PAN), t. 2, cz. 1-4 (1764-1864), t. 3, cz. 1-3 (1864-1918), Warszawa 1958-1972.
10. Kieniewicz Stefan (1907-1992), *Historia Polski 1795-1918*, Warszawa 1997, (1968).
11. Groniowski K., Skowronek J., *Historia Polski 1795-1914*, Warszawa 1977, (1971).
12. *Dzieje Polski*, pod red. J. Topolskiego, Warszawa 1976 (wyd. 4 zm. 1993)
13. Gierowski J. A., (1922-2006), *Historia Polski 1764-1864*, Warszawa 1986, t. 3., (1978).
14. Buszko J., (1925-2003), *Historia Polski 1864-1948*, Warszawa 1986, t. 4., (1978).
15. *Zarys historii Polski*, pod red. J. Tazbira, Warszawa 1979.
16. Czaplński W., *Zarys dziejów Polski do roku 1864*, Kraków 1985.
17. Małecki J. M., *Zarys dziejów Polski 1864-1939*, Kraków 1991.
18. Bogucka M., *Historia Polski do 1864 roku*, Wrocław 1999.
19. Czubiński A., *Historia Polski 1864-2001*, Wrocław 2002.
20. Davies N., *Boże igrzysko. Historia Polski*, Kraków 1999, (1982 ang., 1987-88 pol.).
21. Giertych J., *Tysiąc lat historii polskiego narodu*, t. 1-3, Londyn 1986.
22. Wandycz P., *Pod zaborami. Ziemia Rzeczypospolitej w latach 1795-1918*, Warszawa 1994.
23. Dylągowa H., *Historia Polski 1795-1990*, Lublin 2000.
24. Chwałba A., *Historia Polski 1795-1918*, Kraków 2000.

25. *Wielka Historia Polski*, edycja 10-tomowa, Kraków 1999-2001; edycja 5-tomowa, Kraków 2003.
26. Zdrada J., *Historia Polski 1795-1914*, Warszawa 2005.
- *****
27. Łepkowski T., *Polska - narodziny nowoczesnego narodu 1764-1870*, Warszawa 1967.
28. Jedlicki J., *Jakiej cywilizacji Polacy potrzebują. Studia z dziejów idei i wyobraźni XIX wieku*, Warszawa 2002, (1988).

* *Spojrzenie w przeszłość. Konferencja Muzeum Historii Polski, Jadwisin, 25-26 października 2007 r.*, T.2.: *Wiek XIX, XX*, [red. zespół pod kier. P. Skibińskiego i A. Przeszowskiej], Warszawa 2009, s. 11-148.

* *Czy Polska straciła wiek XIX pod względem nowoczesnej cywilizacji?*, „Kwartalnik Historyczny”, R. 86, 1979, nr 1, s. 89-121.

* *„O nas bez nas”. Historia Polski w historiografiach obcojęzycznych*, moderatorzy [symposium] W. Molik i H. Żaliński, Poznań 2006, s. 7-46, 79-121.

III. Wybrane zagadnienia z dziejów kultury materialnej Polski XIX w.

Historia kultury materialnej Polski w zarysie, oprac. zb. pod red. W. Hensla i J. Pazdura,
T. 5: od 1795 do 1870 roku, Wrocław [etc.] 1978.

T. 6: od 1870 do 1918 roku, Wrocław[etc.] 1979.

„Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” IHKM PAN, od 1992 IAE PAN, R. 1:1953 – R. 57:2009 - **jeden artykuł do wyboru z zakresu historii kultury materialnej Polski w XIX w.**

* Bogucka M., *Życie codzienne – spory wokół profilu badań i definicji*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, R. 44:1996, nr 3.

* Kowecka E., *Źródła do życia codziennego w XIX w. i metody ich badań*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, R. 44:1996, nr 3.

* Szarota T., *Życie codzienne – temat badawczy czy tylko popularyzacja?*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, R. 44:1996, nr 3.

IV. Polskie orientacje polityczne od przełomu XVIII/XIX w. do 1815 r.

Literatura:

(1) *Czy Polacy mogą się wybić na niepodległość*, wyd. i wstęp E. Halicz, Warszawa 1967. BG PAN (hasło: Kniaziewicz Karol)

* S. Staszic, *Myśli o równowadze politycznej w Europie*, w: *tenże, Pisma filozoficzne i społeczne*, oprac. i wst. B. Suchodolski, t. 2, Warszawa 1954, s. 301-321.

(2) Pachoński J., *Jeszcze Polska nie zginęła. W 175-lecie powstania polskiego hymnu narodowego*, Gdańsk 1972, s. 36-122.

(3) Halicz E., *Geneza Księstwa Warszawskiego*, Warszawa 1962, s. 5-46, 89-202.

* Skowronek J., *Sprawa polska*, w: *Europa i świat w epoce napoleońskiej*, pod red. M. Senkowskiej-Gluck, Warszawa 1977.

* *Historia dyplomacji polskiej. Tom III: 1795-1918*, pod red. L. Bazylowa, Warszawa 1982, s. 5-36, 46-125.

V. Dzieje polskiego konstytucjonalizmu na tle porównawczym (konstytucja Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego) – analiza tekstów źródłowych.

* Ajnenkiel, *Konstytucje Polski w rozwoju dziejowym 1791-1997*, Warszawa 2001, s. 60-108.

* Adamczyk M., Pastuszka S., *Konstytucje polskie w rozwoju dziejowym 1791-1982*, Warszawa 1985, s. 60-102.

Teksty konstytucji można także znaleźć na stronach:
www.law.uj.edu.pl/users/khpp/fontesu/1807.htm
www.law.uj.edu.pl/users/khpp/fontesu/1815.htm

VI. Powstania narodowe

Próby opozycji w Rosji w XIX w. Sytuacja wewnętrzna przed wybuchem powstań. Sytuacja międzynarodowa. Przebieg powstań i ich skutki. Szanse polskich zrywów powstańczych.

Literatura:

* Gorizontow L., *Rzut oka na rosyjską historiografię polskich powstań XIX w.*, w: *Polskie powstania narodowe na tle przemian europejskich w XIX wieku*, red. A. Barańska, W. Matwiejczyk, J. Ziółek, Lublin 2001.

(1), (2) Kieniewicz S., Zahorski A., Zajewski W., *Trzy powstania narodowe: kościuszkowskie, listopadowe, styczniowe*, Warszawa 1992.

Łojek J., *Szanse powstania listopadowego*, Warszawa 1966.

Łubieński T., *Bić się czy nie bić?*, Kraków 1978.

VII. „Bo insza jest rzecz zdradzić, insza dać się złudzić”. Zaprzaństwo, realizm czy naiwność - o stosunku wobec zaborcy.

Literatura:

* Kieniewicz S., *Problem ugody w Polsce*, „Przegląd Powszechny” nr 10 z 1986 r.

* Wrześniński W., *Wokół pojęć: Lojalność – kolaboracja – irredenta*, w: *Między irredentą a kolaboracją. Postawy społeczeństwa polskiego wobec zaborców*, pod red. S. Kalembki i N. Kasparka, Olsztyn 1999.

(1) Micińska M., *Zdrada córka nocy. Pojecie zdrady narodowej w świadomości Polaków w latach 1861-1914*, Warszawa 1998, s. 73-206.

* Sobczak J., *Próba polsko-rosyjskiego pojednania u schyłku XIX stulecia*, w: *Między irredentą a kolaboracją. Postawy społeczeństwa polskiego wobec zaborców*, pod red. S. Kalembki i N. Kasparka, Olsztyn 1999.

(2) Szwarz A., *Od Wielopolskiego do Stronnictwa Polityki Realnej. Zwolennicy ugody z Rosją, ich poglądy i próby działalności politycznej 1864-1905*, Warszawa 1996, s. 9-89.

(2) Kidzińska A., *Stronnictwo Polityki Realnej 1905-1923*, Lublin 2007, s. 13-32.

VIII. Z dziejów polskiego liberalizmu w XIX stuleciu.

Uniwersalizm i swoistość polskiego liberalizmu. Geneza środowiska, jego skład społeczno-narodowościowy. Struktury organizacyjne. Myśl społeczna i polityczna liberałów. Przyczyny słabości liberalizmu w Polsce.

Literatura:

(1) Janowski M., *Polska myśl liberalna do 1918 roku*, Kraków 1998, s. 5-46, 124-229.

- (1) Ludwikowski Rett R., *Główne nurty polskiej myśli politycznej 1815-1890*, Warszawa 1982, s. 194-234.
- (2) Stegner T., *Liberałowie Królestwa Polskiego 1904-1915*, Gdańsk 1990.

IX. Dzieje obozu narodowego

Geneza polskiego obozu narodowego: „Głos”, Liga Polska, Liga Narodowa. *Nasz patriotyzm*. Kilińszczyzna. Rozwój ideologii narodowej: „Przegląd Wszechpolski”, Stronnictwo Demokratyczno-Narodowe, *Egoizm narodowy wobec etyki*, *Myśli nowoczesnego Polaka*. Endecja wobec przemian w Rosji po 1905 r. Polityka rozumnej ugody. Rozłamy. Neoslawizm. *Niemcy, Rosja i kwestia polska*.

Literatura:

- (1) Kawalec K., *Roman Dmowski*, Warszawa 1996, s. 7-159.
- (2) Wapiński R., *Roman Dmowski*, Lublin 1988, s. 15-227.
- Kurczewska J., *Naród w socjologii i ideologii polskiej. Analiza porównawcza wybranych koncepcji z przełomu XIX i XX wieku*, Warszawa 1979, (Cz. IV.)

* Zapoznać się z tekstami: *Nasz patriotyzm* (1893), *Myśli nowoczesnego Polaka* (1904) oraz *Niemcy, Rosja i kwestia polska* (1907). Znajdują się one na stronie www.romandmowski.pl

X. Socjalizm na ziemiach polskich.

Periodyzacja dziejów socjalizmu na ziemiach polskich. Teorie pochodzenia ruchu socjalistycznego na ziemiach polskich. Programy socjalistyczne. Teoria etapowości w dochodzeniu do socjalizmu. Teoria organicznego wcielenia. Rok 1905. „Przystanek niepodległość”.

Literatura:

* **Krzywicki L., *Wspomnienia, t.2*, Warszawa 1958.**

- (1) Grünberg K., Kozłowski C., *Historia polskiego ruchu robotniczego 1864-1918. Węzłowe zagadnienia*, Warszawa 1962, s. 42-170.
- (2) Kurczewska J., *Naród w socjologii i ideologii polskiej. Analiza porównawcza koncepcji z przełomu XIX i XX wieku*, Warszawa 1979, (Cz. II).
- (3) Tych F., *Socjalistyczna irredenta. Szkice z dziejów polskiego ruchu robotniczego pod zaborami*, Kraków 1982, s. 5-197.
- Suleja W., *Polska Partia Socjalistyczna 1892-1948. Zarys dziejów*, Warszawa 1988.

XI. Kobieta i kwestia kobieca na ziemiach polskich.

Literatura:

* **Lange J., *O prawach kobiety jako żony i matki (według przepisów obowiązujących w Królestwie Polskim)*, Warszawa 1907.**

Praca dostępna: e-biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego (najlepiej szukać przez Federację Bibliotek Cyfrowych)

* Żarnowska A., *Studia nad dziejami kobiet w dzisiejszej historiografii polskiej*, „Kwartalnik Historyczny”, R. 108, 2001, 3, s. 99-116.

- (1) *Kobieta i kultura życia codziennego. Wiek XIX i XX*, zbiór stud. pod red. A. Żarnowskiej i A. Szwarcza, t. 5, Warszawa 1997, s. 151-180, 295-308.

(2) *Kobieta i praca. Wiek XIX i XX*, zbiór stud. pod red. A. Żarnowskiej i A. Szwarca, t. 6. Warszawa 2000, s. 15-52, 245-254.

(3) *Kobieta i kultura czasu wolnego*, zbiór stud. pod red. A. Żarnowskiej i A. Szwarca, t. 7, Warszawa 2001, 115-134, 239-264.

(4) *Kobieta i małżeństwo. Społeczno-kulturowe aspekty seksualności. Wiek XIX i XX*, zbiór stud. pod red. A. Żarnowskiej i A. Szwarca, t. 8, Warszawa 2004, s. 159-200, 421-440.

Lisak A., *Miłość, kobieta i małżeństwo w XIX wieku*, Warszawa 2009.

XII. Sprawa Chełmszczyzny jako egzemplifikacja sporów terytorialnych oraz konfliktów narodowo-religijnych i społecznych w XIX w. na ziemiach polskich.

Periodyzacja problematyki sporów terytorialnych. Źródła konfliktów narodowych oraz czynniki je generujące. Geneza i dzieje projektu wydzielenia Chełmszczyzny.

Literatura:

* Wituch T., *Terytoria sporne w Europie po roku 1815*, Pułtusk 2001, ze s. 11-118: rozdziały dotyczące Europy Środkowej.

* Wierzchowski M., *Sprawa Chełmszczyzny w rosyjskiej Dumie Państwowej*, „Przegląd Historyczny”, T. 57, 1966, z. 1, s. 97-123.

* Wieczorkiewicz P.P., *Biskup Eulogiusz i oderwanie Chełmszczyzny od Królestwa Polskiego*, w: *Historia XIX i XX wieku. Studia i szkice*, prace ofiarowane Henrykowi Jabłońskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin, Warszawa [etc.] 1979, s. 86-98.

* Wrzyszczyk A., *Gubernia chełmska. Zarys ustrojowy*, Lublin 1997, s. 9-61.

Tematyka zajęć oraz literatura dla grupy ze środy (godz. 8.00):

Prof. UG dr hab. Krzysztof Lewalski

HISTORIA POLSKI - WIEK XIX (konwersatorium).

II rok historii - studia licencjackie, stacjonarne, II semestr, rok akademicki 2009/2010.

Wybór tekstów źródłowych:

Źródła do dziejów Polski w XIX i XX wieku. Wybór tekstów źródłowych, t. 1: 1795-1864, oprac. A. Koseski, J.R. Szaflik, R. Turkowski, Pułtusk 1996.

Źródła do dziejów Polski w XIX i XX wieku. Wybór tekstów źródłowych, t. 2: 1864-1918, oprac. A. Szwarca, R. Turkowski, Pułtusk 1997.

Stolarczyk M., *Wybór tekstów źródłowych z historii Polski*, t. 1: 1795-1864, Rzeszów 1999.

Stolarczyk M., *Wybór tekstów źródłowych z historii Polski*, t. 2: 1861-1918, Rzeszów 2000.

Gwiazdka (*) oznacza lekturę dla wszystkich, szczegóły na pierwszym spotkaniu.

I. Polskie orientacje polityczne od przełomu XVIII/XIX w. do 1815 r.

Literatura:

(1) *Czy Polacy mogą się wybić na niepodległość*, wyd. i wstęp E. Halicz, Warszawa 1967. BG PAN (hasło: Kniaziewicz Karol)

* S. Staszic, *Myśli o równowadze politycznej w Europie*, w: tenże, *Pisma filozoficzne i społeczne*, oprac. i wst. B. Suchodolski, t. 2, Warszawa 1954, s. 301-321.

(2) Pachoński J., *Jeszcze Polska nie zginęła. W 175-lecie powstania polskiego hymnu narodowego*, Gdańsk 1972, s. 36-122.

(3) Halicz E., *Geneza Księstwa Warszawskiego*, Warszawa 1962, s. 5-46, 89-202.

* Skowronek J., *Sprawa polska*, w: *Europa i świat w epoce napoleońskiej*, pod red. M. Senkowskiej-Gluck, Warszawa 1977.

* *Historia dyplomacji polskiej. Tom III: 1795-1918*, pod red. L. Bazyłowa, Warszawa 1982, s. 5-36, 46-125.

II. Dzieje polskiego konstytucjonalizmu na tle porównawczym (konstytucja Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego) – analiza tekstów źródłowych.

* Ajnenkiel, *Konstytucje Polski w rozwoju dziejowym 1791-1997*, Warszawa 2001, s. 60-108.

* Adamczyk M., Pastuszka S., *Konstytucje polskie w rozwoju dziejowym 1791-1982*, Warszawa 1985, s. 60-102.

Teksty konstytucji można także znaleźć na stronach:

www.law.uj.edu.pl/users/khpp/fontesu/1807.htm

www.law.uj.edu.pl/users/khpp/fontesu/1815.htm

III. Powstania narodowe

Próby opozycji w Rosji w XIX w. Sytuacja wewnętrzna przed wybuchem powstań. Sytuacja międzynarodowa. Przebieg powstań i ich skutki. Szanse polskich zrywów powstańczych.

Literatura:

* Gorizontow L., *Rzut oka na rosyjską historiografię polskich powstań XIX w.*, w: *Polskie powstania narodowe na tle przemian europejskich w XIX wieku*, red. A. Barańska, W. Matwiejczyk, J. Ziółek, Lublin 2001.

(1), (2) Kieniewicz S., Zahorski A., Zajewski W., *Trzy powstania narodowe: kościuszkowskie, listopadowe, styczniowe*, Warszawa 1992.

Łojek J., *Szanse powstania listopadowego*, Warszawa 1966.

Łubieński T., *Bić się czy nie bić?*, Kraków 1978.

IV. „Bo insza jest rzecz zdradzić, insza dać się złudzić”. Zaprzaństwo, realizm czy naiwność - o stosunku wobec zaborcy.

Literatura:

* Kieniewicz S., *Problem ugody w Polsce*, „Przegląd Powszechny” nr 10 z 1986 r.

* Wrzesiński W., *Wokół pojęć: Lojalność – kolaboracja – irredenta*, w: *Między irredentą a kolaboracją. Postawy społeczeństwa polskiego wobec zaborców*, pod red. S. Kalembki i N. Kasparka, Olsztyn 1999.

(1) Micińska M., *Zdrada córka nocy. Pojęcie zdrady narodowej w świadomości Polaków w latach 1861-1914*, Warszawa 1998, s. 73-206.

* Sobczak J., *Próba polsko-rosyjskiego pojednania u schyłku XIX stulecia*, w: *Między irredentą a kolaboracją. Postawy społeczeństwa polskiego wobec zaborców*, pod red. S. Kalembki i N. Kasparka, Olsztyn 1999.

(2) Szwarc A., *Od Wielopolskiego do Stronnictwa Polityki Realnej. Zwolennicy ugody z Rosją, ich poglądy i próby działalności politycznej 1864-1905*, Warszawa 1996, s. 9-89.

(2) Kidzińska A., *Stronnictwo Polityki Realnej 1905-1923*, Lublin 2007, s. 13-32.

V. Z dziejów polskiego liberalizmu w XIX stuleciu.

Uniwersalizm i swoistość polskiego liberalizmu. Geneza środowiska, jego skład społeczno-narodowościowy. Struktury organizacyjne. Myśl społeczna i polityczna liberałów. Przyczyny słabości liberalizmu w Polsce.

Literatura:

(1) Janowski M., *Polska myśl liberalna do 1918 roku*, Kraków 1998, s. 5-46, 124-229.

(1) Ludwikowski Rett R., *Główne nurty polskiej myśli politycznej 1815-1890*, Warszawa 1982, s. 194-234.

(2) Stegner T., *Liberałowie Królestwa Polskiego 1904-1915*, Gdańsk 1990.

VI. Dzieje obozu narodowego

Geneza polskiego obozu narodowego: „Głos”, Liga Polska, Liga Narodowa. *Nasz patriotyzm*. Kilińszczyzna. Rozwój ideologii narodowej: „Przegląd Wszechpolski”, Stronnictwo Demokratyczno-Narodowe, *Egoizm narodowy wobec etyki*, *Myśli nowoczesnego Polaka*. Endecja wobec przemian w Rosji po 1905 r. Polityka rozumnej ugody. Rozłamy. Neoslawizm. *Niemcy, Rosja i kwestia polska*.

Literatura:

(1) Kawalec K., *Roman Dmowski*, Warszawa 1996, s. 7-159.

(2) Wapiński R., *Roman Dmowski*, Lublin 1988, s. 15-227.

Kurczewska J., *Naród w socjologii i ideologii polskiej. Analiza porównawcza wybranych koncepcji z przełomu XIX i XX wieku*, Warszawa 1979, (Cz. IV.)

* Zapoznać się z tekstami: *Nasz patriotyzm* (1893), *Myśli nowoczesnego Polaka* (1904) oraz *Niemcy, Rosja i kwestia polska* (1907). Znajdują się one na stronie www.romandmowski.pl

VII. Socjalizm na ziemiach polskich.

Periodyzacja dziejów socjalizmu na ziemiach polskich. Teorie pochodzenia ruchu socjalistycznego na ziemiach polskich. Programy socjalistyczne. Teoria etapowości w dochodzeniu do socjalizmu. Teoria organicznego wcielenia. Rok 1905. „Przystanek niepodległość”.

Literatura:

* Krzywicki L., *Wspomnienia, t.2*, Warszawa 1958.

(1) Grünberg K., Kozłowski C., *Historia polskiego ruchu robotniczego 1864-1918. Węzłowe zagadnienia*, Warszawa 1962, s. 42-170.

(2) Kurczewska J., *Naród w socjologii i ideologii polskiej. Analiza porównawcza koncepcji z przełomu XIX i XX wieku*, Warszawa 1979, (Cz. II).

(3) Tych F., *Socjalistyczna irredenta. Szkice z dziejów polskiego ruchu robotniczego pod zaborami*, Kraków 1982, s. 5-197.

Suleja W., *Polska Partia Socjalistyczna 1892-1948. Zarys dziejów*, Warszawa 1988.

VIII. Kobieta i kwestia kobieca na ziemiach polskich.

Literatura:

* Lange J., *O prawach kobiety jako żony i matki (według przepisów obowiązujących w Królestwie Polskim)*, Warszawa 1907.

Praca dostępna: e-biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego (najlepiej szukać przez Federację Bibliotek Cyfrowych)

* Żarnowska A., *Studia nad dziejami kobiet w dzisiejszej historiografii polskiej*, „Kwartalnik Historyczny”, R. 108, 2001, 3, s. 99-116.

(1) *Kobieta i kultura życia codziennego. Wiek XIX i XX*, zbiór stud. pod red. A. Żarnowskiej i A. Szwarca, t. 5, Warszawa 1997, s. 151-180, 295-308.

(2) *Kobieta i praca. Wiek XIX i XX*, zbiór stud. pod red. A. Żarnowskiej i A. Szwarca, t. 6, Warszawa 2000, s. 15-52, 245-254.

(3) *Kobieta i kultura czasu wolnego*, zbiór stud. pod red. A. Żarnowskiej i A. Szwarca, t. 7, Warszawa 2001, 115-134, 239-264.

(4) *Kobieta i małżeństwo. Społeczno-kulturowe aspekty seksualności. Wiek XIX i XX*, zbiór stud. pod red. A. Żarnowskiej i A. Szwarca, t. 8, Warszawa 2004, s. 159-200, 421-440.

Lisak A., *Miłość, kobieta i małżeństwo w XIX wieku*, Warszawa 2009.

IX. Sprawa Chełmszczyzny jako egzemplifikacja sporów terytorialnych oraz konfliktów narodowo-religijnych i społecznych w XIX w. na ziemiach polskich.

Periodyzacja problematyki sporów terytorialnych. Źródła konfliktów narodowych oraz czynniki je generujące. Geneza i dzieje projektu wydzielenia Chełmszczyzny.

Literatura:

* Wituch T., *Terytoria sporne w Europie po roku 1815*, Pułtusk 2001, ze s. 11-118: rozdziały dotyczące Europy Środkowej.

* Wierzchowski M., *Sprawa Chełmszczyzny w rosyjskiej Dumie Państwowej*, „Przegląd Historyczny”, T. 57, 1966, z. 1, s. 97-123.

* Wieczorkiewicz P.P., *Biskup Eulogiusz i oderwanie Chełmszczyzny od Królestwa Polskiego*, w: *Historia XIX i XX wieku. Studia i szkice*, prace ofiarowane Henrykowi Jabłońskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin, Warszawa [etc.] 1979, s. 86-98.

* Wrzyszczyński A., *Gubernia chełmska. Zarys ustrojowy*, Lublin 1997, s. 9-61.

X. Polski i europejski wiek XIX. Podręczniki, syntezy i opracowania zbiorowe dziejów Polski „dziewiętnastego wieku” - autorzy, dzieła, cezury, periodyzacje, problemy.

Podręczniki, syntezy i opracowania zbiorowe dziejów Polski „dziewiętnastego wieku”.

29. Szelański A., *Dzieje Polski w zarysie*, Warszawa 1921.

30. Sobieski W., *Dzieje Polski*, t. 2-3, Warszawa 1938, wyd. 2 pośmiertne, (1923-1925).

31. Bobrzyński M., *Dzieje Polski w zarysie*, t. 3: *Dzieje porozbiorowe*, Warszawa 1931.

32. *Polska jej dzieje i kultura. Od czasów najdawniejszych do chwili obecnej*, red. Stanisław Lam, t. 1-3, Warszawa [1932].

33. Wereszycki H., *Historia polityczna Polski 1864-1918*, Wrocław 1990, (1948).

34. Pobóg-Malinowski W., *Najnowsza historia polityczna Polski 1864-1914*, t. 1-2, Gdańsk 1991 (1953).

35. Halecki O., *Historia Polski*, Lublin-Londyn 1992, (Londyn 1956)

36. Kukiel M., (1885-1973), *Dzieje Polski porozbiorowe 1795-1921*, Paryż 1984, wyd. 4. (1961).
37. *Historia Polski*, oprac. zbior. pod red. S. Arnolda i T. Manteuffla (IH PAN), t. 2, cz. 1-4 (1764-1864), t. 3, cz. 1-3 (1864-1918), Warszawa 1958-1972.
38. Kieniewicz Stefan (1907-1992), *Historia Polski 1795-1918*, Warszawa 1997, (1968).
39. Groniowski K., Skowronek J., *Historia Polski 1795-1914*, Warszawa 1977, (1971).
40. *Dzieje Polski*, pod red. J. Topolskiego, Warszawa 1976 (wyd. 4 zm. 1993)
41. Gierowski J. A., (1922-2006), *Historia Polski 1764-1864*, Warszawa 1986, t. 3., (1978).
42. Buszko J., (1925-2003), *Historia Polski 1864-1948*, Warszawa 1986, t. 4., (1978).
43. *Zarys historii Polski*, pod red. J. Tazbira, Warszawa 1979.
44. Czapliński W., *Zarys dziejów Polski do roku 1864*, Kraków 1985.
45. Małecki J. M., *Zarys dziejów Polski 1864-1939*, Kraków 1991.
46. Bogucka M., *Historia Polski do 1864 roku*, Wrocław 1999.
47. Czubiński A., *Historia Polski 1864-2001*, Wrocław 2002.
48. Davies N., *Boże igrzysko. Historia Polski*, Kraków 1999, (1982 ang., 1987-88 pol.).
49. Giertych J., *Tysiąc lat historii polskiego narodu*, t. 1-3, Londyn 1986.
50. Wandycz P., *Pod zaborami. Ziemia Rzeczypospolitej w latach 1795-1918*, Warszawa 1994.
51. Dylągowa H., *Historia Polski 1795-1990*, Lublin 2000.
52. Chwalba A., *Historia Polski 1795-1918*, Kraków 2000.
53. *Wielka Historia Polski*, edycja 10-tomowa, Kraków 1999-2001; edycja 5-tomowa, Kraków 2003.
54. Zdrada J., *Historia Polski 1795-1914*, Warszawa 2005.

55. Łepkowski T., *Polska - narodziny nowoczesnego narodu 1764-1870*, Warszawa 1967.
56. Jedlicki J., *Jakiej cywilizacji Polacy potrzebują. Studia z dziejów idei i wyobraźni XIX wieku*, Warszawa 2002, (1988).

* *Spojrzenie w przeszłość. Konferencja Muzeum Historii Polski, Jadwisin, 25-26 października 2007 r.*, T.2.: *Wiek XIX, XX*, [red. zespół pod kier. P. Skibińskiego i A. Przeszowskiej], Warszawa 2009, s. 11-148.

* *Czy Polska straciła wiek XIX pod względem nowoczesnej cywilizacji?*, „Kwartalnik Historyczny”, R. 86, 1979, nr 1, s. 89-121.

* *„O nas bez nas”*. *Historia Polski w historiografiach obcojęzycznych*, moderatorzy [symposium] W. Molik i H. Żaliński, Poznań 2006, s. 7-46, 79-121.

XI. Wybrane zagadnienia z dziejów kultury materialnej Polski XIX w.

Historia kultury materialnej Polski w zarysie, oprac. zb. pod red. W. Hensla i J. Pazdura,

T. 5: od 1795 do 1870 roku, Wrocław [etc.] 1978.

T. 6: od 1870 do 1918 roku, Wrocław [etc.] 1979.

„Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” IHKM PAN, od 1992 IAE PAN, R. 1:1953 – R. 57:2009 - **jeden artykuł do wyboru z zakresu historii kultury materialnej Polski w XIX w.**

* Bogucka M., *Życie codzienne – spory wokół profilu badań i definicji*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, R. 44:1996, nr 3.

* Kowecka E., *Źródła do życia codziennego w XIX w. i metody ich badań*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, R. 44:1996, nr 3.

* Szarota T., *Życie codzienne – temat badawczy czy tylko popularyzacja?*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, R. 44:1996, nr 3.

Tematyka zajęć oraz literatura dla grupy ze środy (godz. 9.45):

Prof. UG dr hab. Krzysztof Lewalski

HISTORIA POLSKI - WIEK XIX (konwersatorium).

II rok historii - studia licencjackie, stacjonarne, II semestr, rok akademicki 2009/2010.

Wybór tekstów źródłowych:

Źródła do dziejów Polski w XIX i XX wieku. Wybór tekstów źródłowych, t. 1: 1795-1864, oprac. A. Koseski, J.R., Szaflik, R. Turkowski, Pułtusk 1996.

Źródła do dziejów Polski w XIX i XX wieku. Wybór tekstów źródłowych, t. 2: 1864-1918, oprac. A. Szwarc, R. Turkowski, Pułtusk 1997.

Stolarczyk M., *Wybór tekstów źródłowych z historii Polski*, t. 1: 1795-1864, Rzeszów 1999.

Stolarczyk M., *Wybór tekstów źródłowych z historii Polski*, t. 2: 1861-1918, Rzeszów 2000.

Gwiazdka (*) oznacza lekturę dla wszystkich, szczególnie na pierwszym spotkaniu.

I. Powstania narodowe

Próby opozycji w Rosji w XIX w. Sytuacja wewnętrzna przed wybuchem powstań. Sytuacja międzynarodowa. Przebieg powstań i ich skutki. Szanse polskich zrywów powstańczych.

Literatura:

* Gorizontow L., *Rzut oka na rosyjską historiografię polskich powstań XIX w.*, w: *Polskie powstania narodowe na tle przemian europejskich w XIX wieku*, red. A. Barańska, W. Matwiejczyk, J. Ziólek, Lublin 2001.

(1), (2) Kieniewicz S., Zahorski A., Zajewski W., *Trzy powstania narodowe: kościuszkowskie, listopadowe, styczniowe*, Warszawa 1992.

Łojek J., *Szanse powstania listopadowego*, Warszawa 1966.

Łubieński T., *Bić się czy nie bić?*, Kraków 1978.

II. „Bo insza jest rzecz zdradzić, insza dać się złudzić”. Zaprzaństwo, realizm czy naiwność - o stosunku wobec zaborcy.

Literatura:

* Kieniewicz S., *Problem ugody w Polsce*, „Przegląd Powszechny” nr 10 z 1986 r.

* Wrześniński W., *Wokół pojęć: Lojalność – kolaboracja – irredenta*, w: *Między irredentą a kolaboracją. Postawy społeczeństwa polskiego wobec zaborców*, pod red. S. Kalembki i N. Kasparka, Olsztyn 1999.

(1) Micińska M., *Zdrada córka nocy. Pojęcie zdrady narodowej w świadomości Polaków w latach 1861-1914*, Warszawa 1998, s. 73-206.

* Sobczak J., *Próba polsko-rosyjskiego pojednania u schyłku XIX stulecia*, w: *Między irredentą a kolaboracją. Postawy społeczeństwa polskiego wobec zaborców*, pod red. S. Kalembki i N. Kasparka, Olsztyn 1999.

(2) Szwarc A., *Od Wielopolskiego do Stronnictwa Polityki Realnej. Zwolennicy ugody z Rosją, ich poglądy i próby działalności politycznej 1864-1905*, Warszawa 1996, s. 9-89.

(2) Kidzińska A., *Stronnictwo Polityki Realnej 1905-1923*, Lublin 2007, s. 13-32.

III. Z dziejów polskiego liberalizmu w XIX stuleciu.

Uniwersalizm i swoistość polskiego liberalizmu. Geneza środowiska, jego skład społeczno-narodowościowy. Struktury organizacyjne. Myśl społeczna i polityczna liberałów. Przyczyny słabości liberalizmu w Polsce.

Literatura:

(1) Janowski M., *Polska myśl liberalna do 1918 roku*, Kraków 1998, s. 5-46, 124-229.

(1) Ludwikowski Rett R., *Główne nurty polskiej myśli politycznej 1815-1890*, Warszawa 1982, s. 194-234.

(2) Stegner T., *Liberałowie Królestwa Polskiego 1904-1915*, Gdańsk 1990.

IV. Dzieje obozu narodowego

Geneza polskiego obozu narodowego: „Głos”, Liga Polska, Liga Narodowa. *Nasz patriotyzm*. Kilińszczyzna. Rozwój ideologii narodowej: „Przegląd Wszechpolski”, Stronictwo Demokratyczno-Narodowe, *Egoizm narodowy wobec etyki*, *Myśli nowoczesnego Polaka*. Endecja wobec przemian w Rosji po 1905 r. Polityka rozumnej ugody. Rozłamy. Neoslawizm. *Niemcy, Rosja i kwestia polska*.

Literatura:

(1) Kawalec K., *Roman Dmowski*, Warszawa 1996, s. 7-159.

(2) Wapiński R., *Roman Dmowski*, Lublin 1988, s. 15-227.

Kurczewska J., *Naród w socjologii i ideologii polskiej. Analiza porównawcza wybranych koncepcji z przełomu XIX i XX wieku*, Warszawa 1979, (Cz. IV.)

* Zapoznać się z tekstami: *Nasz patriotyzm* (1893), *Myśli nowoczesnego Polaka* (1904) oraz *Niemcy, Rosja i kwestia polska* (1907). Znajdują się one na stronie www.romandmowski.pl

V. Socjalizm na ziemiach polskich.

Periodyzacja dziejów socjalizmu na ziemiach polskich. Teorie pochodzenia ruchu socjalistycznego na ziemiach polskich. Programy socjalistyczne. Teoria etapowości w dochodzeniu do socjalizmu. Teoria organicznego wcielenia. Rok 1905. „Przystanek niepodległość”.

Literatura:

* Krzywicki L., *Wspomnienia, t.2*, Warszawa 1958.

(1) Grünberg K., Kozłowski C., *Historia polskiego ruchu robotniczego 1864-1918. Węzłowe zagadnienia*, Warszawa 1962, s. 42-170.

(2) Kurczewska J., *Naród w socjologii i ideologii polskiej. Analiza porównawcza koncepcji z przełomu XIX i XX wieku*, Warszawa 1979, (Cz. II).

(3) Tych F., *Socjalistyczna irredenta. Szkice z dziejów polskiego ruchu robotniczego pod zaborami*, Kraków 1982, s. 5-197.

Suleja W., *Polska Partia Socjalistyczna 1892-1948. Zarys dziejów*, Warszawa 1988.

VI. Kobieta i kwestia kobieca na ziemiach polskich.

Literatura:

* Lange J., *O prawach kobiety jako żony i matki (według przepisów obowiązujących w Królestwie Polskim)*, Warszawa 1907.

Praca dostępna: e-biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego (najlepiej szukać przez Federację Bibliotek Cyfrowych)

* Żarnowska A., *Studia nad dziejami kobiet w dzisiejszej historiografii polskiej*, „Kwartalnik Historyczny”, R. 108, 2001, 3, s. 99-116.

(1) *Kobieta i kultura życia codziennego. Wiek XIX i XX*, zbiór stud. pod red. A. Żarnowskiej i A. Szwarca, t. 5, Warszawa 1997, s. 151-180, 295-308.

(2) *Kobieta i praca. Wiek XIX i XX*, zbiór stud. pod red. A. Żarnowskiej i A. Szwarca, t. 6, Warszawa 2000, s. 15-52, 245-254.

(3) *Kobieta i kultura czasu wolnego*, zbiór stud. pod red. A. Żarnowskiej i A. Szwarca, t. 7, Warszawa 2001, 115-134, 239-264.

(4) *Kobieta i małżeństwo. Społeczno-kulturowe aspekty seksualności. Wiek XIX i XX*, zbiór stud. pod red. A. Żarnowskiej i A. Szwarca, t. 8, Warszawa 2004, s. 159-200, 421-440.

Lisak A., *Miłość, kobieta i małżeństwo w XIX wieku*, Warszawa 2009.

VII. Sprawa Chełmszczyzny jako egzemplifikacja sporów terytorialnych oraz konfliktów narodowo-religijnych i społecznych w XIX w. na ziemiach polskich.

Periodyzacja problematyki sporów terytorialnych. Źródła konfliktów narodowych oraz czynniki je generujące. Geneza i dzieje projektu wydzielenia Chełmszczyzny.

Literatura:

* Wituch T., *Terytoria sporne w Europie po roku 1815*, Pułtusk 2001, ze s. 11-118: rozdziały dotyczące Europy Środkowej.

* Wierzchowski M., *Sprawa Chełmszczyzny w rosyjskiej Dumie Państwowej*, „Przegląd Historyczny”, T. 57, 1966, z. 1, s. 97-123.

* Wieczorkiewicz P.P., *Biskup Eulogiusz i oderwanie Chełmszczyzny od Królestwa Polskiego*, w: *Historia XIX i XX wieku. Studia i szkice*, prace ofiarowane Henrykowi Jabłońskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin, Warszawa [etc.] 1979, s. 86-98.

* Wrzyszc A., *Gubernia chełmska. Zarys ustrojowy*, Lublin 1997, s. 9-61.

VIII. Polski i europejski wiek XIX. Podręczniki, syntezy i opracowania zbiorowe dziejów Polski „dziewiętnastego wieku” - autorzy, dzieła, cezury, periodyzacje, problemy.

Podręczniki, syntezy i opracowania zbiorowe dziejów Polski „dziewiętnastego wieku”.

57. Szelągowski A., *Dzieje Polski w zarysie*, Warszawa 1921.

58. Sobieski W., *Dzieje Polski*, t. 2-3, Warszawa 1938, wyd. 2 pośmiertne, (1923-1925).

59. Bobrzyński M., *Dzieje Polski w zarysie*, t. 3: *Dzieje porozbiorowe*, Warszawa 1931.

60. *Polska jej dzieje i kultura. Od czasów najdawniejszych do chwili obecnej*, red. Stanisław Lam, t. 1-3, Warszawa [1932].

61. Wereszycki H., *Historia polityczna Polski 1864-1918*, Wrocław 1990, (1948).

62. Pobóg-Malinowski W., *Najnowsza historia polityczna Polski 1864-1914*, t. 1-2, Gdańsk 1991 (1953).

63. Halecki O., *Historia Polski*, Lublin-Londyn 1992, (Londyn 1956)

64. Kukiel M., (1885-1973), *Dzieje Polski porozbiorowe 1795-1921*, Paryż 1984, wyd. 4. (1961).

65. *Historia Polski*, oprac. zbior. pod red. S. Arnolda i T. Manteuffla (IH PAN), t. 2, cz. 1-4 (1764-1864), t. 3, cz. 1-3 (1864-1918), Warszawa 1958-1972.

66. Kieniewicz Stefan (1907-1992), *Historia Polski 1795-1918*, Warszawa 1997, (1968).

67. Groniowski K., Skowronek J., *Historia Polski 1795-1914*, Warszawa 1977, (1971).

68. *Dzieje Polski*, pod red. J. Topolskiego, Warszawa 1976 (wyd. 4 zm. 1993)

69. Gierowski J. A., (1922-2006), *Historia Polski 1764-1864*, Warszawa 1986, t. 3., (1978).
70. Buszko J., (1925-2003), *Historia Polski 1864-1948*, Warszawa 1986, t. 4., (1978).
71. *Zarys historii Polski*, pod red. J. Tazbira, Warszawa 1979.
72. Czaplinski W., *Zarys dziejów Polski do roku 1864*, Kraków 1985.
73. Małeckie J. M., *Zarys dziejów Polski 1864-1939*, Kraków 1991.
74. Bogucka M., *Historia Polski do 1864 roku*, Wrocław 1999.
75. Czubiński A., *Historia Polski 1864-2001*, Wrocław 2002.
76. Davies N., *Boże igrzysko. Historia Polski*, Kraków 1999, (1982 ang., 1987-88 pol.).
77. Giertych J., *Tysiąc lat historii polskiego narodu*, t. 1-3, Londyn 1986.
78. Wandycz P., *Pod zaborami. Ziemie Rzeczypospolitej w latach 1795-1918*, Warszawa 1994.
79. Dylągowa H., *Historia Polski 1795-1990*, Lublin 2000.
80. Chwałba A., *Historia Polski 1795-1918*, Kraków 2000.
81. *Wielka Historia Polski*, edycja 10-tomowa, Kraków 1999-2001; edycja 5-tomowa, Kraków 2003.
82. Zdrada J., *Historia Polski 1795-1914*, Warszawa 2005.
- *****
83. Łepkowski T., *Polska - narodziny nowoczesnego narodu 1764-1870*, Warszawa 1967.
84. Jedlicki J., *Jakiej cywilizacji Polacy potrzebują. Studia z dziejów idei i wyobraźni XIX wieku*, Warszawa 2002, (1988).

* *Spojrzenie w przeszłość. Konferencja Muzeum Historii Polski, Jadwisin, 25-26 października 2007 r., T.2.: Wiek XIX, XX*, [red. zespół pod kier. P. Skibińskiego i A. Przeszowskiej], Warszawa 2009, s. 11-148.

* *Czy Polska straciła wiek XIX pod względem nowoczesnej cywilizacji?*, „Kwartalnik Historyczny”, R. 86, 1979, nr 1, s. 89-121.

* *„O nas bez nas”. Historia Polski w historiografiach obcojęzycznych*, moderatorzy [symposium] W. Molik i H. Żaliński, Poznań 2006, s. 7-46, 79-121.

IX. Wybrane zagadnienia z dziejów kultury materialnej Polski XIX w.

Historia kultury materialnej Polski w zarysie, oprac. zb. pod red. W. Hensla i J. Pazdura,
T. 5: od 1795 do 1870 roku, Wrocław [etc.] 1978.

T. 6: od 1870 do 1918 roku, Wrocław [etc.] 1979.

„Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” IHKM PAN, od 1992 IAE PAN, R. 1:1953 – R. 57:2009 - **jeden artykuł do wyboru z zakresu historii kultury materialnej Polski w XIX w.**

* Bogucka M., *Życie codzienne – spory wokół profilu badań i definicji*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, R. 44:1996, nr 3.

* Kowecka E., *Źródła do życia codziennego w XIX w. i metody ich badań*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, R. 44:1996, nr 3.

* Szarota T., *Życie codzienne – temat badawczy czy tylko popularyzacja?*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, R. 44:1996, nr 3.

X. Polskie orientacje polityczne od przełomu XVIII/XIX w. do 1815 r.

Literatura:

(1) *Czy Polacy mogą się wybić na niepodległość*, wyd. i wstęp E. Halicz, Warszawa 1967. BG PAN (hasło: Kniaziewicz Karol)

* S. Staszic, *Myśli o równowadze politycznej w Europie*, w: *tenże, Pisma filozoficzne i społeczne*, oprac. i wst. B. Suchodolski, t. 2, Warszawa 1954, s. 301-321.

(2) Pachoński J., *Jeszcze Polska nie zginęła. W 175-lecie powstania polskiego hymnu narodowego*, Gdańsk 1972, s. 36-122.

(3) Halicz E., *Geneza Księstwa Warszawskiego*, Warszawa 1962, s. 5-46, 89-202.

* Skowronek J., *Sprawa polska, w: Europa i świat w epoce napoleońskiej*, pod red. M. Senkowskiej-Gluck, Warszawa 1977.

* *Historia dyplomacji polskiej. Tom III: 1795-1918*, pod red. L. Bazylowa, Warszawa 1982, s. 5-36, 46-125.

XI. Dzieje polskiego konstytucjonalizmu na tle porównawczym (konstytucja Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego) – analiza tekstów źródłowych.

* Ajnenkiel, *Konstytucje Polski w rozwoju dziejowym 1791-1997*, Warszawa 2001, s. 60-108.

* Adamczyk M., Pastuszka S., *Konstytucje polskie w rozwoju dziejowym 1791-1982*, Warszawa 1985, s. 60-102.

Teksty konstytucji można także znaleźć na stronach:

www.law.uj.edu.pl/users/khpp/fontesu/1807.htm

www.law.uj.edu.pl/users/khpp/fontesu/1815.htm